

Straža v viharju

Izhaja vsak četrtek • Posamezna številka stane Din 1.50
Celoletna naročnina Din 35.— • Čekovni račun: „Straža v viharju“, Ljubljana, št. 16.790

Izdaja: Konzorcij „Straže v viharju“ (A. Tepež) • Urejuje: R. Čuješ
Uredništvo in uprava: Ljubljana, Miklošičeva 5 • Tisk Jugoslovanske tiskarne (K. Čed)

Ljubljana, 3. marca 1938

Leto IV — Številka 18

Kako pridobivajmo

Poslušajmo glas pastirja!

20 obletnica rdeče armade

Na drugem mestu objavljamo besede našega škofa o »ponujeni roki«. »Straža v viharju« je teh besed dvakrat vesela: vesela zato, ker so z žarko jasnostjo posvetile tja, kjer je navzlic zatrditvam, da je na Slovenskem jasnosti preveč, hotena ali nehotena megla; drugič pa zato, ker najde v teh besedah potrdilo tistih misli in naziranj, ki jih je poskušala stalno širiti in zagovarjati. V časih, ki so polni idejne zmedenosti, nervoznega beganja, samozvanih veličin in celo notranjih pretresov med približno enako usmerjenimi ljudmi, hočemo biti Cerkev in njenim zastopnikom prav posebej hvaležni za drago, cenjeno in dobro pretehtano navodilo, kako naj gledamo na današnje in naše probleme. Nič nas ni strah povedati pred vsem svetom, da gledamo v Cerkev svojo vodnico, za katero stoji božja avtoriteta. Nekateri hočejo s svojimi majhnimi možganci raje tvegati in raje pasti in doživljati ta padec, kakor iti po varni poti, ki jo je Bog sam s križem odprl in jo Cerkev v varstvo izročil. Da smo si na jasnem: So tu težka iskanja, potrebne so velike borbe in brez milosti ne gre naprej. So pa nekatera tveganja res tveganja: nagovarjati otroka, naj poskusi, če je strupena goba res strupena, je na primer tako tveganje. Pridigati mlademu človeku, ki niti globine katolicizma, niti komunizma do dobra ne pozna, naj gre s primerno ljubeznijo med komuniste, vzgojene za pridobivanje pristašev s privlačnimi gesli, je tudi prilično nepotrebno tveganje. Dejstvo, da se kot akademiki prostovoljno podvržemo mnenju Cerkev kot vrhovne učiteljice v verskih in npravnih vprašanjih, se nam ne zdi tako velik kulturni škandal, kot bi ga nekateri radi v tem videli. Tudi nam ni žal, da zaradi tega naziranja ne bomo deležni »Jutrove« pohvale, kot so je vredni oni, »ki si upajo dvigniti pogled preko šenklaškega stolpa.«

Bili so časi — ni še dolgo od tega — ko so nekateri verjeli, da bodo mogli komunizem pokristjaniti ali pridobiti komuniste s popuščanjem borbe proti komunizmu, s taktiko sodelovanja in iskanja skupnih interesov. Posledice? Komunist je ostal trden, ničesar ni popustil od svojih zmot, krščanskega marksizma ali socialista pa je pripravil do zadnje logične posledice, potegnil ga je popolnoma za seboj. Tisti, ki so ta poskus tvegali, so nankrat stali pred dejstvom, ki ga sami bržčas niso želeli: med dijaško, akademsko in delavsko mladino so sprožili plaz, ki ga sami več niso mogli ustaviti. Tako se je zgodilo, da so mnogi po nepotrebnem presedlali na rdeče bregove. Koliko pa je bilo pridobljenih? Nobeden.

Danes hvala Bogu, že imamo zgled, kako pridobivati tiste brate, ki so v bedi in temi. Toda žosisti nočejo biti prej vse drugo in šele nazadnje katoličani, nočejo biti na tistem zadnjem milimetru, ki je še katoliški, sosednji pa

Naš škof g. dr. Gregorij Rožman je v januarški številki »Škofijskega lista« spregovoril o nekaterih perečih vprašanjih, ki zadnje čase zadevajo slovensko katoliško skupnost. Med drugim je tudi jasno opredelil stališče Cerkev do »ponujene roke« francoskih komunistov katoličanom. Takole pravi med drugim: »O ponujeni roki« francoskih komunistov katoličanom se je tudi pri nas govorilo in pisalo. Posebno se je časopisje vseh smeri razpisovalo potem, ko so francoski škofje v decembru preteklega leta objavili svojim vernikom besede papežev, ki jih je prav njim povedal o tej »ponujeni roki«. Razumljivo, da so si bili komentarji toliko različni, da so si naravnost nasprotovali.

Res je, da v raznih deželah iščejo komunisti sodelovanja s katoličani in se morda tudi pri nas skrivajo pod raznimi »slovenskimi« in »demokratskimi« gibanji in klubi. Za nas ni nobenega dvoma, kako se naj zadržimo nasproti ponujeni roki v kateri koli obliki. Jasno nam je dal direktivo sv. Oče v svoji okrožnici »Divini Redemptoris«:

»Komunizem se je predstavil izpočetka tak, kakršen v resnici je, namreč skrajno zločest. Ko pa je spoznal, da se mu ljudje odtušujejo, je spremenil taktiko in si prizadeva množice pridobiti z raznovrstnimi prevarami ter skriva svoje zle namene za ideje, ki so same na sebi prave in lepe... Prav tako snujejo organizacije in periodične liste z raznimi imeni, ki nič ne spominjajo na komunizem, imajo pa samo ta namen, širiti z njimi komunistične zmote med ljudi, med katere bi jih na drug način ne mogli širiti. Da, skušajo se vtihotapiti celo v katoliške in verske organizacije. Tu pa tam, ne da bi kaj popustili od svojih zmot, katoličane vabijo na sodelovanje, včasih na humanitarne, včasih na karitativnem polju in predlagajo včasih stvari, ki so v popolnem skladu s krščanskim mišljenjem in nauki Cerkev.

Drugod celo hinavsko zatrdjujejo, da bo ko-

že ne več, ne napadajo Cerkev in ji ne očitajo, da je fašistična ali kapitalistična, tekmujejo v zvestobi do nje in jo ljubijo, ljubijo sv. očeta, ljubijo svoje škofo in se z ljubeznijo drže njihovih navodil. Žosisti niso inferiorni in se zaradi svojega odločnega katolicizma v besedi in dejanju ne boje, kaj bodo nasprotniki rekli, ali jim ne bodo morda očitali da so nesvobodni, vezani na disciplino ali da si morda celo ne upajo tvegati... Žosisti ne hodijo iskati k nasprotnikom resnice, ker vedo, da je pri Kristusu vsa resnica in da je edino ta sposoben prenoviti in rešiti človeka in družbo. In žosisti verujejo v zmago te resnice in gredo v tem prepričanju in v tej veri skozi trpljenje v zmago. Daj Bog, da bi bilo tudi pri nas tako.

munizem v krajih, ki so bolj globoko verni in na višji stopnji kulture, nastopal na milejše načine, da bo pustil vsem verovati v Boga ali kakor koli misliti o verskih rečeh.

Nujte torej, častiti bratje, prizadevajte si kar najbolj, da se bodo verniki varovali teh zank.

Komunizem je nekaj bistveno slabega, zato prav v nobeni reči ne bo z njim sodeloval, komur je mar krščanske kulture. Če bi se dali nekateri v zmoti zavesti in bi v svojem kraju komunizmu pomagali, da bi se utrdil, jih bo za to zmoto prve zadela kazen.

»To je jasno dovolj. Če papež v nagovoru francoskim škofo ljubezni ne odreka nikomur, ki trpi, pa najsi je kakršnih koli nazorov, je to popolnoma v skladu s sklepno mislijo njegove protikomunistične okrožnice, ki se obrača na one, ki so zašli.«

»Ljubezen smo tudi mi dolžni vsem in jo tudi vsem ponujamo. Najprej pa jo moramo imeti med seboj. V tem oziru ponavljam besede kardinala Gerlierja, nadškofa lionskega, ki jih je 21. novembra 1937. naslovil na škofijsko zvezo Katoliške akcije: »Izpolnjujte zapoved ljubezni... Ogiblajte se cepitev, zavisnosti, sovražnosti, na čemer umiramo. Vsak si naj šteje v srečo, da dá, kar ima, za zmago stvari in ne za to, da ima korist od svojega dela.« — Ljubezen pa ponujamo tudi onim, ki so zašli, tudi komunistom. A ne za sodelovanje, ampak ponujamo jim roke, »da se skoraj vrnejo v Očetovo hišo, da ne poginejo od uboštva in lakote«. Ne bila bi ljubezen, ako bi mi popustili od resnice, da se njim, ki so v zmoti, približamo, saj bi s tem sebe in nje pehali v pogubo. Ljubezen je v tem, da niti pičice ne popustimo od svojih, na božji resnici temelječih načel, pač pa s čustvi bratstva in v ljubezni skrb za njihove duše razgrnemo pred njimi z besedo, še bolj pa z življenjem vso lepoto krščanske resnice in pokažemo, da se socialni odnosi dajo najugodnejše, najzadovoljiveje urediti v duhu krščanske pravičnosti in ljubezni.«

Ob obletnici neke volilne zmage nacionalnega socializma je v Demoldu govoril Alfred Rosenberg. V tem govoru je poudaril, da ima nacionalni socializem izključno pravico do nemške mladine. V bodočnosti bo nacionalni socializem svoj svetovno nazorni boj vodil z dvojne vidika: po eni strani z načelno trdoto, po drugi strani pa z človeško razumnostjo proti nekaterim, ki stoje danes v drugem taboru. Eno pa je jasno, da bo razdiralno delo na verskem področju vojeno z isto trdoto, kot je bil vojen politični boj v zadnjih 14 letih. Na vidiku je stoletje narodov. Samo po tem se bodo vrednotili v bodoče vsi pojmi življenja.

V sredo, 23.

februarja so v Moskvi slovesno praznovali 20 obletnico rdeče vojske. Svečane parade, ki so se jih udeležili tudi »demokratsko« izvoljeni diktatorji, varno obdani od najbolj izbranih in najbolj zanesljivih. — Niti Stalina Groznega nismo pogrešali, tudi Dimitrova navzočnost je dvignila slavje, le Jegorova ni bilo. Zopet eden likvidiran, pa saj to je prešlo že v navado in več ne razburja živcev in ne vzbuja senzacij. Posebnih izdaj za take stvari noben časopis več ne tvega.

Slavnostni govornik je bil Vorosilov. Predvsem je poudaril, da je rdeča armada tesno povezana z boljševiško stranko in da se kažejo v vojski živi sledovi tradicije državljanske vojne. Vojaške svetnike, vojaške komisarje in politična vodstva pri vojaških oddelkih je označil za organe komunistične stranke, ki so po njegovih besedah »čudovit cement«, ki vzdržuje rdečo armado in ki daje poročstvo, da je ta vojaški kolektiv vdan stranki.

Vorosilov je govoril tudi o čiščenju v rdeči armadi. Likvidirane generale je zmerjal z banditi, špioni, s strahopetnimi izdajalci in zarotniki, ki jih je bilo treba spraviti s sveta in so bili fizično odstranjeni.

Sicer pa, da je delovni program komunistične stranke trajna mobilnost sovjetskega ljudstva.

Vorosilov.

Nove senzacije

(To pot samo »Dejanjarjem« na uho!)

Bombe, ki smo jih zadnjič o Septu in Dejanju obljubili, so se zaradi predolgih stražarskih počitnicah razblinile, a nadomestiti jih hočemo z drugimi odkritji, ki niso nič manj senzacionalna.

Po trditvi Dejanja ni bil Sept ustavljen iz versko-cerkvenih, ampak iz političnih razlogov, na pritisk fašizma, ker je nastopal proti fašističnim herezijam in označil pohod Italijanov v Abesinijo in Španijo za hudodelstvo, v čemer pa je soglašal z vsemi resničnimi kristjani po vsem svetu, v kolikor... še smejo

Slovenski prirodnoslovci

Iz prirodnoslovne sekcije Muzejskega društva za Slovenijo se je pred nekaj leti razvilo samostojno Prirodnoslovno društvo v Ljubljani, ki je zbralo v svoj krog poklicne prirodnoslovce in prijatelje prirodnoslovja.

Društvo deluje zelo živahno in širokopo-
težno. Razen popularizacije prirodnoslovnih
ved med širšimi sloji s pomočjo poljudnih pri-
rodnostvenih predavanj in publikacij goji
še prav posebno zanimanje za strogo znan-
stveno preučevanje prirodnoslovnih problemov
na splošno in posebej še onih naše ožje slo-
venske domovine, ki nudi prav v prirodnoslov-
nem pogledu toliko posebnosti in zanimivosti.

Dokaz tega znanstvenega stremjenja in
pravilnega pojmovanja slovenskega prirod-
noznanstva so nam referatni sestanki, ki jih je
priredil posebni Znanstveni odbor Prirodnos-
lovne družbe dne 25. in 26. februarja na naši uni-
verziteti. — Referatni sestanki so se vršili po
strokovnih skupinah, ki jih je bilo skupno šest
(matematično-fizikalna, kemijska, geološko-
petrografska, botanična, zoološka in fiziološko
medicinska) in v celoti je bilo trideset pred-
avanj strogo znanstvenega značaja.

Namen teh sestankov je bil, da Prirod-
oslovno društvo pred strokovno in kulturno
publiko dokumentira svoje razširjeno in po-
globljeno prizadevanje na polju prirodnoslovnih
ved, da se dalje na dostojen način oddolži
svojim prijateljem in podpornikom in si za-
gotovi njihovo nadaljnjo moralno in material-
no pomoč in slednjič, da javno manifestira
svojo kulturno zahtevo po večjem razumeva-
nju in izdatnejših materialnih podporah samo-
upravnih in državnih oblasti. — Znanstveni
odbor Prirodnoslovne družbe je uporabil ta način
ustne objave znanstvenih razprav naših slo-
venskih prirodnoslovnih strokovnjakov v obli-
ki zgoščenih referatov, ker njihova celotna
tiskana objava v društvenem znanstvenem gla-
silu (Prirodnoslovne razprave) zaradi pomanj-
kanja materialnih sredstev ni mogoča. To je
kričeč izraz naše revščine, ker na odločilnih
mestih ni pravega razumevanja za slovenske
kulturne potrebe in zahteve! —

Mi danes ta razveseljiv kulturni pojav sa-
mo registriramo in na splošno označimo nje-
gov pomen za slovensko znanost in kulturo
sploh, upamo pa, da bomo mogli o posa-
meznih skupinah še podrobneje poročati.
Poudariti moramo posrečeno zamisel referat-
nih sestankov še iz nekega vidika: na ta
način se združuje specialno delo strokovnja-
kov na raznih področjih v osebno in stvarno
enotnost in skupnost. Ta neprisiljena oblika
sinteze je spričo današnje specializacije mo-
dernih ved težka, toda važna naloga znan-
stvenih centralnih ustanov. V njej klije ideja
univerze v pravem pomenu besede, ideja ve-

zanja in združevanja, ne pa drobljenja in cep-
ljenja. —

Svečan uvod v delo referatnih sestankov
je bil dne 25. februarja ob 11 v zbornični
dvorani slovenske univerze. Bili so povabljeni
zastopniki raznih kulturnih in oblastnih usta-
nov. V zanosnem govoru je podal slavnostni
govornik g. prof. dr. Pavel Grošelj, biolog
naše univerze, zgodovinski oris prirodnost-
stvenih prizadevanj med Slovenci od prvih
skromnih, a idealnih početkov do današnjega
dne, ko stojita v središču naših slovenskih
kulturnih prizadevanj dve ustanovi, ki sta
krona stoletnega stremjenja in najvišji izraz
naše narodne samobitnosti: slovenska univer-
za in slovenska akademija znanosti in umet-
nosti v Ljubljani. — Iz sijajnega govorniko-
vega govora je žarela ljubezen do prirode
sploh in posebej do slovenske zemlje in slo-
venskega jezika, ki so mu prvi njegovi obli-
kovalci z muko in veseljem iskali primerne
izraza in obraza za duhovne in znanstvene
predmete. Nas pa so govornikove izbrane in
navdušene besede navdajale s ponosom, da
so nam naši znanstveni tvorci tudi v prirod-
oslovnem področju skovali tako dragocen za-
klad v čast Slovincem in njihovi zemlji.

Zakaj je padel?

Ko je bil v aprilu pred 4 leti sklenjen v
Parizu znani žoltordeči pakt med Velikim
Orientom ter kominternom, se je mnogim zdelo,
da je prišel čas, ko bo z enim samim mogoč-
nim udarcem boljševizem strl staro Evropo ter
jo uklonil svojemu nasilnemu sistemu.

«Straža v viharju» je takoj od začetka zve-
sto spremljala delovanje te nove zveze, ki se
je javljalo zdaj tu, zdaj tam na najrazličnejših
delih sveta. Opozarjali smo na logične zveze
dogodkov, ki so se navidez popolnoma ločeno
in samostojno odigrali. To zlasti zato, ker
si le ob takem velikem pregledu, ki zajame
kar največ dogodkov v obzir, moremo ustvari-
ti pravo podobo svetovnega položaja.

Teorija o borbi, ki divja danes v svetu s
toliko srditostjo med dvema velikima sveto-
voma, med kraljestvom božjim in kraljestvom
satanovim, ki je bila pri nas tolikokrat in z
gnevom zavračana, pa se vedno znova in ved-
no jasneje kaže kot pravilna in skoraj edina
utemeljena. Kajti kljub vsemu zanikanju na-
sprotne strani ter nekaterih brezbrzičnih ali
strahopetnih opazovalcev stoji trdno dejstvo,
da je danes svet razklan v dva jasno opredelje-
na ideološka tabora, ki hočeta dati svetu vsak
svojo podobo. Oba tabora sta do skrajnosti od-
ločena, izoblikovati svet tako, kot si to sama
zamišljata. Med njima ni kompromisa, med
njima je edini kontakt — borba. Toda velika
večina ljudi ne vidi zadnjih motivov te borbe
ter skritih igralcev tajnih organizacij, ki reži-
rajo to tragedijo modernega človeštva.

Po zgoraj omenjenem dogodku so si sledili
drug za drugim močni udarci te zveze proti
vsemu, kar je hotelo braniti in ohraniti krščan-
ski značaj Evrope. Prvi je bil znani vstop
Rusije v Zvezo narodov. Njegov pomen smo
tedaj dovolj točno označili. Pod taktirko te
zveze so se ustanovljale iz vrst njenih članov
diktature, ki so terorizirale narode, ki so se
upirali ustvarjanju brezbožnega in boljševiške-
ga sveta. Pripravljale so se z njeno največjo
podporo revolucije v državah, kjer niso mogli
svojega cilja doseči z močjo oblasti.

Toda brez dvoma največji uspeh žolto rde-
če aliance je predstavljalo imenovanje člana
lože Edena za angleškega zunanjega ministra
za časa abesinske vojne.

Ugled angleškega svetovnega imperija je
po nastopu Edena strahotno padel. Ne le abe-
sinska afeta, še skoraj bolj razvoj državljans-
ke vojne v Španiji, navdihnjeni od istega kon-
cerna, ter končno sedanjega japonsko-kitaj-
skega spora sta v vsem svetu omajala vero v

Pridobivanje lastnine

Izvirni načini pridobivanja lastnine.

Nobenega dvoma ni, da niti pozitivni božji
niti naravni zakoni niso lastnine zemlje in nje-
nih plodov nikomur posebej odkazali ali po-
seben nespremenljiv ključ za razdelitev zemlje
določili. Namenjena je pač vsemu človeštvu v
uporabo. Razdelitev zemlje z vsemi njenimi
bogastvi in plodovi v lastnino posameznikom
ali deloma tudi občestvom pa je prepuščena
ljudem samim, seveda z omejitvijo, da se bo
uredila tako, da bodo snovne dobrine krile
potrebe vsakega posameznika in tako vsega
človeštva.

Prilastitev.

Sprva, dokler se še človeštvo ni močno
razmnožilo, se je seveda vsak posameznik po-
lastil stvari, ki še ni imela lastnika, pa jo je
sam potreboval. Vzel jo je v last bodisi z na-
menom, da jo takoj ali v doglednem času po-
užije (sadeži, divjačina itd.), ali da jo za dalj
časa izkorišča (nomadi pašnike) ali pa, da jo
trajno izkorišča in se stalno na njej naseli
(kmet).

Danes seveda prilastitev ničije stvari ali
okupacija ne prihaja kot redna oblika več v
poštev, kadar koli pa kje nastopi (n. pr. pri-
lastitev stvari, ki jo je lastnik zavrnil z na-
menom, da opusti na njej lastnino), je pravni
naslov za pridobitev lastnine.

Prirast.

Lastnino lahko pridobimo tudi zaradi na-
ravne prirastke stvari (gozd, polje, živina),
ki pa je redno, čeprav ne nujno in vedno, v
zvezi tudi z delom.

Delo.

Redno pridobivamo nove dobrine in tudi
lastnino na njih z delom ali s predelavo, tako
da spada delo med najbolj redne in navadne
načine za neposredno ali posredno pridobi-
vanje lastnine. Takoj pa moramo poudariti, da
delo kljub temu ni edini način ali edini pravni
naslov za pridobitev lastnine, čeprav so to
mnogi trdili — tudi katoličani so bili med
njimi — in še trdijo. Sklicevali so se predvsem
tudi na Leonovo okrožnico »Rerum novarum«,
in sicer na stavek: »Kakor učinki slede vzroku,

moč in sposobnost tega imperija, da bi namreč
mogel še naprej obstajati kot oni regulator
življenja, ki vse preškodljive in rušeče toke
ve zna miriti in napeljati v izkopane struge,
tako da človeštvo ne pretrpi zaradi njih pre-
velike škode.

Padanje tega ugleda je bilo tako jasno in
očito, da ga je mogel opaziti vsak podpo-
vprečni opazovalec svetovnega življenja.

Toda kljub temu, da je Eden dobro ve-
del, da njegovo delovanje škoduje njegovi do-
movini, se je trdno držal svojega mehkega fo-
telja in se ni dal odgnati ob nobenem ne-
uspehu. Prav ta primer lahko iz najnovejših
dni postavimo za šolski primer framasonskega
patriotizma. Mi se ne bojimo za usodo britan-
skega imperija, ki ima gotovo še dovolj moči,
da pridobi nazaj svoje izgubljene pozicije. To-
da to je treba napisati zato, ker se taki pri-
meri neredko javljajo tudi pri nas ter končno
zato, da se ne bo uvajala v zgodovino neka
neresnica, kakor je n. pr. bajka o privrženosti
k ideji Zveze narodov ter podobne, tedaj, ko
vemo, zaradi katere ideje in proti kateri ideji
se je vse, kar se je zgodilo, zgodilo.

Zato se moramo popolnoma z ideološkega
gledišča izpad tega eksponenta framasonsko-
boljševiškega kartela iz angleške vlade iskren-
no veseliti v upanju, da bodo tako kot doslej
že nekaj časa, padale tudi druge važne postoj-
janke, ki si jih je ta kartel s svojimi nasilnimi
sredstvi osvojil.

Poravnajte naročnino!

od katerega so povzročeni, tako je pravično,
da sad dela spada tistim, ki so delali» (R. n. 17).
Toda stavek so iztrgali iz celote, iz katere
pa je jasno razvidno, da govori Leon XIII. o
primeru, kjer so delo, narava in kapital (to so
trije činitelji proizvodnje) združeni v eni ose-
bi in zato nove dobrine ne morejo biti nikogar
drugega, kakor tega, ki je delal, ker je pač bil
obenem tudi lastnik zemljišča in potrebnega
orodja. Vsi činitelji proizvodnje so bili v lasti
te ene osebe, zato je pravično, da dobi tudi
proizvedene dobrine, ker je bila razen tega, da
je delala, tudi lastnik še obeh drugih vzrokov
(zemljišča in orodja), ki sta skupno z njenim
delom proizvedla dobrine, tukaj poljske pri-
delke. Kadar pa oni, ki dela, ni obenem lastnik
vseh činiteljev proizvodnje, n. pr. najemnik,
ki nima lastnega zemljišča, ne lastnega orodja
in za obdelovanje potrebnega denarja, potem
ne obvlada vseh vzrokov in učinek vseh vzro-
kov ne more postati last lastnika samo enega
vzroka, pa čeprav je ta delo, ampak se mora
priznati lastninska pravica vsem v pravičnem
razmerju.

Izvedeni načini pridobivanja lastnine.

Če je določena stvar že v lasti kake druge
osebe (posameznika, družbe ali združbe), more
postati kdo njen lastnik po različnih pogodbah
(kupni, menjalni, posojilni, darovalni, dedni),
ali po priposestovanju, država pa tudi po raz-
lastitvi.

Da se lastniki stvari lahko menjajo, je ute-
meljeno že v pojmu lastnine same. Če smem
z neko stvarjo popolnoma svobodno raz-
polagati v mejah, ki jih dopušča pravni in bolj
določeno predpisuje z njim v skladu pozitivni
državni zakon, jo smem torej tudi prodati, za-
menjati, posoditi, darovati in komu s poslednjo
voljo za primer smrti nakloniti.

Dediščina.

Kakor je v naravnem pravu utemeljena
pravica do zasebne lastnine, tako daje na-
ravno pravo človeku tudi pravico zapustiti
imetje kot dediščino. Človek nima dolžnosti
skrbeti le zase, ampak tudi za svojo družino.
Zato pa tudi nima samo pravice (pravice izvi-
rajo iz dolžnosti) le zase pridobiti lastnino,
ampak ima tudi pravico, da jo zapusti drugim.
Tega tudi država v svoji zakonodaji ne more
neposredno ali posredno »odpraviti, zakaj, člo-
vek je starejši kakor država« in tudi družina
je miselno in stvarno pred državno skup-
nostjo» (Qu. a. 49). Pač pa sme država izdati
točnejša določila, kako daleč se razteza pra-
vica dedovanja (nujni dediči) in sme dedo-
vanje po oddaljenejših sorodnikih ali po
ljudih izven sorodstva bolj obdavčiti, ker je
ustanova dedovanja predvsem namenjena
koristim družine, sme tudi zaseči lastnino
umrlega, ki je umrl brez oporoke, pa nima no-
benega sorodnika in podobno.

Priposestovanje in razlastitev.

Določila pozitivne državne zakonodaje pri-
znava, da se izognejo pravni negotovosti,
lastninsko pravico tudi vsakemu, ki je dolo-
čeno dolgo dobo užival kako stvar nemoteno
kot lastnik, čeprav ni bil lastnik in si tudi
kako drugače lastnine ni pridobil.

Država pa more pridobiti lastninsko pra-
vico, kadar to zahteva javna blaginja, tudi
tako, da lastnike razlasti. Vendar mora za to
obstojati potreba (n. pr. graditev prometnih
poti), izvršiti se mora v korist skupnosti in
prizadeti lastniki morajo dobiti primerno
odškodnino.

★

Na Japonskem je sv. Stolica imenovala
zopet enega novega ordinarija-domačina. To-
kijski nadškof je postal namreč msgr. Peter
Dio Tatsuo. Prav tako je postal apostolski
vikar v Sienshienu na Kitajskem kitajski je-
zuit Franc Ksav. Cao.

resnico izpovedovati. Francoski škofje so po-
dlegli diktatu dominikanskega generala, ki je
spet podlegel Mussoliniju, vse to je »v celotni
podobi položaja Cerkve proti diktatorjem —
in posebno proti rimskemu fašizmu — toliko
bolj žalostno in vznemirjajoče,« kakor piše
Dejanje. — Hočemo biti kratki in jasni.
Tudi mi smo izvedeli to in ono, kar bo resnici
bližje. Dejanje je nasledlo švicarskemu listu
»Entscheidung«. Sept je izdajala skupina fran-
coskih dominikancev z vednostjo in podporo
Vatikana; pri tem delu so bili neposredno
podrejeni Vatikanu. Ko je pa Sept začel o
španskih dogodkih bolj in bolj sumljivo pisati
in ni skrival svojih simpatij do republikancev,
so se začeli oglašati španski dominikanci in
so proti Septu protestirali. Vatikan je baje
zaradi takega pisanja ustavil podporo; domini-
kanec P. Gillet, ki je bil prej sam v konzor-
ciju Septa, pa je kot general list ustavil, da
bi se spor v vrstah dominikancev samih ne
širil in globil še bolj. Torej bi bil zadnji motiv
ustavitve vendarle neprimerno pisanje o Špa-
niji; na zunaj pa veljajo finančne težave, ki
izvirajo, kot vidno, iz prvega razloga.

Prirodoslovna znanost in vera

Mi, ki s polno zavestjo in z vsem hotenjem in ponosom izpovedujemo vero v Boga in Njegovo razodetje, se še s posebnim ozirom na to našo vero zanimamo za znanstvena raziskovanja. Mi, ki verujemo in vemo, da je izšla vsa narava iz rok vsemogočnega tvorca, vemo tudi, da med božjo naravo in božjim razodetjem ne more biti nasprotstva. Zato nismo presenečeni, da zadevajo znanstveniki, ko pronicajo v tajne prirode, na čudovito, nezaprano zakonitost. Kolikor globlje prodira kemik v bistvo atoma in biolog v bistvo celice, kolikor bolj razčlenjuje zoolog zagonečne živalice in botanik rastline v vrste in rede itd., toliko bolj čuti vesoljno harmonijo zakonov in redov. Saj današnji naravoslovci priznavajo pravo zakonitost, ki namreč z objektivno nujnostjo usmerja dogajanja v naravi. Samo če je zakonitost notranja, to je, če poteka iz bistva stvari, je stalna in samo tedaj je znanost možna. Če bi to dogajanje bilo zgolj zunanje in bi se lahko spreminjalo, bi naravoslovec ne mogel splošnoveljavnih zakonitosti ugotavljati, ampak bi zgolj registriral dogodke kakor vremenski opazovalec.

Naravoslovec pa istočasno vidi, da ni on, ki bi dal te zakone narave, tudi organizmi sami si jih niso mogli dati; zato ni nikjer zadostne kazalne osnove in zato pravi znanstvenik iz mejnika svojega območja nehoti in nevede kliče v vesolje ono usodno vprašanje: Kakšna inteligenca, kakšen veleum je vse to zasnoval, kar mi le po polževu spoznavamo in jecljaje izgovarjamo?

Končno bi res bilo nesmiselno, da bi se znanstvenik celo življenje pečal z gastropodi, z atomi in mikroskopičnimi preparati ali preiskovanjem diluvialne jame in jezera, če bi ne zaokrožil svoje dragoceno spoznanje v veliko harmonično svetovnonazorno enoto, kakor je to storil veliki fizik Maks Planck, ko je dejal, da stoji za znanost Bog na koncu vseh misli. Naravoslovci bodo pritrtili sv. pismu, ki pravi: Hvalite Gospoda gore in vsi hribi, drevesa in vse cedre, zverina in vsa drobnica, kače in ptiči krilati, morski somi in vse globine.

Cerkev v Nemčiji

Kardinal Schulte piše v postnem pastirskem listu o Kristusovih besedah, da bo njegovo Cerkev svet prav tako sovražil in preganjal, kakor je Njega: »Čeprav ste spoznali, da morajo biti nujno zvezana z zgodovino naše sv. Cerkve preganjanja in stiske, vas vendar žalosti in boli, ko morate sami doživljati, kako vedno bolj utesnjujejo Cerkvi njen delokrog, kako uničujejo njene dušne pastirske ustanove in kako je na milost in nemilost prepuščena zasramovanju in klevetanju svojih nasprotnikov. Srce se vam krči v bolečinah, ko gledate, da je ogrožena vera in dušna blaginja vaših otrok in da zahteva zvestoba Kristusu in njegovi Cerkvi vedno novih žrtev. Položaj je takšen, da je vsaka nadaljnja beseda nepotrebna. Pastir in čreda razumejo drug drugega. Škof sodoživlja z vsem svojim srcem trpljenje, ki ga morajo danes prenašati škofljani za svojo sv. vero.«

Kapitularni vikar in pomožni škof Sträter (v Aachenu) pa piše v pastirskem listu o stiski, ki je v preteklem letu zajela Kristusove prijatelje: »Satan je silovito napadel, in sicer s slepo besnostjo božjega sovražnika sedaj kakor v Španiji s krvavim preganjanjem, sedaj kje drugje z nizkotnim sumničanjem in sramotnim natolcevanjem. Ta stiska je po Kristusovi dopustitvi zajela nemške katoličane. Po Kristusovi dopustitvi so preživeli katoliški možje in žene ure in ure težkih skrbi, veri zvesti starši so se borili za duše svojih otrok, katoliški fantje in dekleta so prenašali zasamehovanje in zasramovanje. Danes hočejo iz

ponosne stavbe nemškega naroda izbiti prav temeljni kamen, krščansko vero. Toda v tem primeru se bodo porušili vsi zidovi. Kristus ostane Odrešenik tudi našega stoletja, čeprav danes raje govore o svobodi in časti, o ponosni svobodi in dejavnosti in hočejo zanikati grešnost ter potrebo po odrešenju. Kristus se bo ljubeznivo usmilil tudi nemškega naroda, in revni so tisti, ki se njegovi ljubezni trdovratno upirajo.«

Propaganda s filmom

V Franciji se poslužujejo komunisti uspešne metode za propagando po filmu.

Član komunistične stranke prodaja vstopnice po prav nizki ceni; vsak gledalec pa se mora podpisati na vstopnico; tako lahko ugotove imena svojih simpatizerjev.

Uprizorjeni filmi imajo približno tako vsebino: V šoli govori učitelj pri zemljepis o bogastvu Francije (množina žita, ki se ga vsako leto pridela, število hektolitrov vina, bogate tekstilne tovarne itd.)

Po poti iz šole domov se pogovarjata šolca: »Učitelj pravi, da je pri nas toliko bogastva,« drugi: »pri nas pa nimamo solda.« To rodi seveda v mladi duši odpor. Nato se scena nenadoma pretrga in na platnu se prikaže napis: »Bogastva Francije ne pripadajo Francozom, marveč le 200 družinam.«

Hipoma se pojavi prizor upravne seje, na kateri predlaga predsednik splošno štedljivost, ki se da izvesti: 1. z uničenjem surovin, katerega uspeh se je že pokazal v Ameriki, v Braziliji (film kaže, kako so v Braziliji žgali žito in metali živino v morje) in 2. s tem, da se omeje dohodki osebj, s čimer bi prištedili vsaj 2 milijona. V tem hipu pa se prikaže svetohlinski predsednik, ki zaigra v enem samem večeru 2 milijona, medtem ko vpije množica delavcev pred vrati tovarne: »Dajte nam dela in kruha!«

Filmi take in podobne vsebine vzbujajo odločen odpor, na drugi strani pa usmiljenje in sočustvovanje z ubogimi delavci. Gledalci odhajajo z vtisom, da je komunizem branilec zatirane pravice, in teren za nadaljnje pridobivanje teh množic postaja z uprizorjanjem sličnih filmov ugoden.

Komunistične šole

Komunizem se trudi na vse načine, da bi svoja zmotna načela kar najbolj razširil. Pri tem seveda ne zanemarija šol in tečajev, v katerih vzgaja komunistične propagatorje. Kjer komunizem država dovoljuje, deluje odkrito, drugod pa se skriva pod raznimi nedolžnimi imeni ljubiteljev prirode ali celo človekoljubnih ustanov.

V Franciji so l. 1936, in v prvih mesecih leta 1937, organizirali celo vrsto predavanj za člane stranke in za komunistično mladino. Ta predavanja pa še zdaleka niso odgovarjala marksističnim potrebam in splošnemu razvoju stranke. Boljši uspeh pa je žela komunistična stranka, ki je odprla posebne centralne šole.

V Španiji so ustanovili mnogo šol, da bi politično vzgajale republikansko vojsko. Komunistična stranka USA je priredila celo vrsto predavanj, da bi spravila v maso komunistično ideologijo. Glavna naloga vseh teh ustanov je, da ustanavljajo posebne krožke in šole; tako imajo v New Yorku, Chicagu in Filadelfiji posebne tečaje za nove člane komunistične stranke. Sploh so Združene države Severne Amerike prve, ki so izven Rusije začele ustanavljati take šole.

V Harlemu je podobna šola namenjena črnecem. V l. 1937 pa so bile ustanovljene take šole še v Veliki Britaniji, Belgiji in Švici.

Tam, kjer je komunistična stranka pa zakonu dovoljena, imajo take šole velik vpliv

in so zelo številne: n. pr.: »Marksistična delavska univerza v Franciji«, »Delavska šola združenih držav«, »Nemška delavska univerza v Parizu«, »Marksistična delavska univerza v Londonu«, »Socialistična akademija v Pragi«, »Socialistična šola v Amsterdamu« in »Marksistična delavska šola v Zurichu«.

Rdeči učitelji znajo mojstrsko vcepljati mladini komunistično miselnost. Neki francoski komunistični učitelj je zmagoslavno vzkliknil: »Vsak od nas bo vzgojil vsaj deset učencev na leto in tako bo kmalu na naših volilnih listah 150.000 na novo vpisanih volilcev.«

Iz popotne torbe

Gospa Straža se je podala na potovanje po mili slovenski domovini. Da bi ne bila kar tako brez vsake soli, se je pred odhodom pomudila pri nekaterih ljubljanskih kavarniških omizjih z željo, da se nasrka nekaj znane kavarniške modrosti. Pogovor se je sukal okrog lista, ki je po nekaj presledkih iz Misli preko Besede Dejanje postal. Eni so bili zanj, drugi proti. Tisti, ki vidijo v odločni katoliški dejavnosti v besedi in dejanju ter v zvestobi slovenski katoliški skupnosti politično-verski pritisk ter mislijo, da lahko ohranijo svojo notranjo svobodo v ljubimkanju z levico, so bili vsi navdušeni za Dejanje, nekateri so bili brezbrizni, drugi pa proti.

V Kočevju so gospo Stražo opozorili, da stražarji in mladci niso primerni agitatorji za »Dejanje« in menijo, da je najbolje, da nimajo nobenega opravka z njim. Novo mesto mu je dalo redke prijatelje med starejšimi, Kranj se je zdrnil, v Celju pa so se čudili, kako je to, da je Jutro, ki je proti konkordatu, za Dejanje, in kako je mogoče zvestim ovčicam enkrat nastopati za škofo, drugič pa se ne zmeiniti zanje; za poslanico španskih škofov ne marajo, na Kitajskem pa se zavzemajo za katoliškega škofa proti katoliškemu admiralu. V Mariboru se študentje še niso odločili. Nekateri maloštevilni so si nadeli znake iz križa in kladi, kar naj bi po nekem marksističnem listu dalo vsakemu svoje: križ »klerikalcu«, kladivo marksistu. Tudi na mariborski teologiji je nastalo nekaj dvomov. Videli so, da so liberalni in marksistični list kot »Jutro«, »Edinost«, »Sobota«, »1551« vsi toplo navdušeni za Dejanje, katoliški list kot »Slovenski delavec«, »Mi mladi borci«, »Straža v viharju« pa proti. Nekateri so se odločili za prvo, večina pa za drugo stran, kjer so katoliški listi. Drugi so rekli, da bodo malo počakali, če se bo morda g. Kocbek, ki je menda glavni ideolog Dejanja, spravil s Cerkvijo. Drugi, ki so bliže njega, zopet pravijo, da tega brčkone ne bo storil, ker vedno bolj skuša dokazati, da ima on prav, ne škof.

Boj proti veri

Olejšek, sedanji tajnik brezbožnikov v SSSR, je nedavno izjavil, da se je komunistična stranka odločila, da bo spremenila vse narode sovjetske zveze v brezbožniške borce; sovjetska mladina mora postati popolnoma brezbožna; ne križ, ampak srp in kladivo morata biti zanj sveti znamenji.

Ni čuda torej, če je po takim pojmovanju umorila neka komunistka Siromjatnikova pravoslavnega škofa v Tambovu v trenutku, ko je prišel iz cerkve. Morilka je izjavila, da je izvršila svoje dejanje zaradi izzivanja narodu sovražne pravoslavne duhovščine. Bila je oproščena, stranka brezbožnikov pa ji je obljubila, da jo bo ščitila tudi v primeru morebitnega sodnega postopanja.

V Tuli imajo strelsko šolo za mlade komuniste; za tarčo jim služijo kipi Kristusa in apostolov. Tisti, ki zadenejo največkrat v bližino srca teh kipov, dobijo za nagrado zastonj vstopnice za kino. Oblasti so prepovedale uporabo takih tarč v Moskvi in Leningradu zato, da ne bi s tem preplašili tujcev.

I v e r i

Ukazu rajhovskega notranjega ministra, ki je prepovedal drž. uradnikom pošiljati svoje otroke v zasebne šole, razen če je za to podan tehten razlog (n. pr. da je državna šola preoddaljena), je sledil ukaz rajhovskega pravosodnega ministra, ki prepoveduje notarjem, v kolikor jih ni zadel že prvi ukaz, pošiljati svoje otroke v privatne šole.

Minister za vero na Württemberskem je pred nedavnim izdal ukaz, po katerem se smejo pri pouku petja v nemških osnovnih šolah peti le one cerkvene pesmi, katere obe Cerkvi smatrata kot skupno versko dobrino. Dalje prepoveduje, da bi pri pouku petja v nemških osnovnih šolah peli one cerkvene pesmi in koral, ki so po pojmovanju višjega cerkvenega vodstva sestavni del konfesionalnega pouka. Naučiti učence te pesmi je naloga veroučitelja med veroukom.

Vodilni list, ki se ogreva za nemško vero »Durchbruch«, hoče l. 1938. doseči, da bodo njegovi čitatelji popolnoma uravnovešeni kar se tiče teoloških skrbi, in popolnoma neobčutljivi za pridige o Kristusu. Vera v Kristusa sme kot taka obstojati za borca, ki se bori za nemško vero, le še kot zgodovinski pojav. »Sploh pa v religiji ne gre za vprašanje: Kristus ali Antikrist? Tega vprašanja čitalci »Durchbrucha« na srečo ne poznajo. Gre končno le za vprašanje: Kaj koristi nemškemu narodu?« (Durchbruch). Popolnoma nejasno je, čemu je za rešitev tega vprašanja, ki je zgolj politično, potrebna neka religija. Na to odgovarja »Durchbruch«: »Kot novi člen stopa v versko življenje nemški narod.« In dalje: »Nemčija obsega od sedaj naprej politično in kulturno moč; to je, gledano z verskega stališča in s stališča kriščanstva, ona vsebuje pogled na vse in zato odpravlja svetopisemski pogled.«

Da bi bila univerza zopet verna. Profesorji in dijaki univerze v Salamanci v Španiji so sklenili, da bodo priredili ciklus predavanj o svetem Vincenciju Pav. in pravem krščanskem usmiljenju ter delu za bližnjega. 30. januarja je bilo prvo predavanje.

Slavna plesalka odšla v samostan. Znana francoska plesalka in gledališka igralka Ida Rubinstein, ki je bila 20 let ena najznamenitejših francoskih igralk, je prestopila v katoliško vero. V maju bo za slovo igrala v drami »Jeanne D'arc«, nakar bo vstopila v benediktinski samostan.

Po najnovejših podatkih šteje frančiškanski red koncem leta 1937 2089 samostanskih družin s skupno 25.464 člani. Red je razdeljen v 104 province. Izmed vseh članov je 11.894 duhovnikov, 5912 novincev in 7703 bratov. V različnih šolah, ki jih vzdržuje red, študira 8962 dijakov. V zadnjih dveh letih se je število povečalo za 393. — Drugi red sv. Frančiška, sestre sv. Klare, ima sedaj 616 samostanov s 13.667 sestrami, tretji red pa, izvzemaši 81.248 sester, ima 2.007.690 članov.

Najlepša ženska slika. Veliki katoliški borec Windthorst je neki dami v stiski pomagal. Ta se mu hoče zahvaliti in ga vpraša, s čim bi ga razveselila. Poprosi jo za njeno sliko. Dama ga povpraša, kako se naj slika in ji je odgovoril: »Slikajte se, kako svojemu otroku sklepate roke k molitvi. To je najlepša poza, ki si jo za mater lahko mislim.«

Gospod minister, ste se mogoče na čem spodtaknili? Bivši francoski min. predsednik in predsednik republike Thiers je bil nekoč v Rimu na obisku. Obenem je pri papežu Gregorju XVI. zaprosil za avdienco. Dal pa je papežu že vnaprej naznaniti, da pred njim ne bo poklenil. Bil je namreč protestant. Papež mu je sporočil, naj stori, kakor ga je volja. — Ko je Thiers zagledal papeža, je padel na kolena. Tedaj ga papež vpraša: »G. minister, ste se morda na čem spodtaknili?« »Jasno«, odgovori Thiers, »na veličini papeževe moči se spodtaknemo vsi...«

OBČNI ZBOR DRUŠTVA ZA LIGO NARODOV IN SVETOVNI MIR NA BELGRAJSKI UNIVERZI

Dne 21. febr. bi naj bil občni zbor omenjenega društva, ki je še edino, ki ga vodijo nacisti, zakaj vse druge akademske organizacije imajo že v monopoliziranem zakupu marksisti, to pa zaradi najnesramnejših sredstev poleg terorja in grobe sile, s katero so si ustvarili najbolj privilegirani položaj, kar jih je od osvobojenja semkaj imela katera akademska skupina na belgrajski univerzi. Način, kako so razbili in onemogočili občni zbor omenjenega društva, spada gotovo med najbolj klasične primere »psihološko-masovne akcije, nekrvave in tihe (a čisto zelo krvave), neprestane marksistične revolucije«, katero izvajajo komunisti nemoteno na belgrajski univerzi ne samo proti vsem antikomunistično razpoloženim akademikom, temveč tudi proti profesorjem. Njihov najpodlejši teror in grožnje z novimi neredi in štrajki je obvladal popolnoma celo univerzitetne oblasti, ki so spričo zadnjih dogodkov na univerzi postale brez moči in so docela paralizirane z destruktivno hegemonijo komunističnega generalštaba.

V veliki dvorani na univerzi so se zbrali člani Društva za ligo narodov in svetovni mir. Govorniki so že imeli pripravljene govore, kjer bi povečevali zlasti mir in Društvo narodov. Prisoten je bil tudi odposlanec ministrstva za zunanje zadeve, tako da je izgledalo, da bomo imeli priliko biti priče veličastne manifestacije za mir in pobornico svetovnega miru — Društva narodov. Ali zelo smo se zmotili, zakaj komunistična podtalna aktivnost je tudi s svoje strani doprinesla svoj delež. Ni še nastopil prvi govornik, ko se zaslisi iz avle in stopnišča votlo grmenje in bob-

nenje. Ni trajalo dolgo in postalo nam je jasno. Avla, stopnišče in hodniki pred dvorano polni: tuljenje, uaa (fej!) vzkliki, besno vpitje. Med nasilno odprta vrata stopi poveljnik rdeče armade, ki je v četrstopih prikorakala, da korporativno intervenira. Čuje se povelje: »Napolje, vuci batine, u suprotnom slučaju biće defenstracijel!« Slede žolčna obračunavanja z obeh strani. Grozi najhujše. Nacisti se sklicujejo, da je občni zbor odobren od rektorja, legalen. Vse zaštonj. Kličejo telefonično rektorja na pomoč, a rektorja ni...

Številčno petkrat večja levičarska masa pritiska proti vratom. Poslednje povelje: »Napolje, izdajice!« Kaj smo hoteli. Poborniki »miru« z vpognjeno glavo s predsednikom društva na čelu s težkim korakom zapuščajo nečastno, a v znaku »pacifizma« bojišče. Če nismo hoteli krvi, smo kot petkratna manjšina morali izbrati, četudi nečastno, vendar manjše zlo — »pacifističen umik«. Na odposlanca zunanega ministrstva je ob odhodu zalajalo nesteto grl: »Uaaa, dole!«

Društvo za ligo narodov in svetovni mir namerava sklicati svoj občni zbor v privatni hiši in zaprositi oblast za zaščito pred »zastopniki demokracije, svobode in miru«, kjer je, četudi so redni slušatelji belgrajske univerze, na univerzi ne dobe.

V Sofiji so komunisti poizkusili izvesti atentat na ruskega emigranta in časnikarja Solonijeviča, ki je ustanovil v Sofiji v ruščini pisan dnevnik »Golos Rosii« (Glas Rusije), v katerem se je boril proti boljševiškem nasilju. Komunisti so mu postavili na domu peklenjski stroj, ki je ubil njegovega uslužbenca in smrtno ranil njegovo ženo, dočim sta bila on sam in sin le lažje ranjena.

lepo pasti umetnija. V tej stroki smučanja sem se jaz najbolj odlikoval. Neprijetna posledica tega je bila, da so se mi hlače kmalu bohotno razcvetele. Sicer cvetlice zelo ljubim, ampak ne na hlačah.

Dan je bil blesteč kot biser. Sonce se je nagajivo smehljal z neba. Gore so bile nanižane okrog kot venec. Obraz Triglava je bil globoko razoran. Snežena kapa se mu je iskrila v luči. Na Golici so se narcise prav lepo razcvetele. Kadilnikova kočja je kakor omamljena od sladkega vonja strmela iznad njih v dolino. V smreke se je zdaj pa zdaj mimogrede ujel veter, jim nagajivo razcefral veje in nato odhitel v daljo. Z njim je odhajal vrisk smučarjev. Nekje daleč v gozdu sta jodlala Hanzek in Joško, ki sta pripravljala telefon. Hanzek in Joško sta rada telefonirala, zlasti zvečer v kuhinji. Bila sta kot Kastor in Poluks. Smučke so drsale po snegu in njih pesem je dramila gozd iz spanja. Duša se je ob tej krasoti polnila z radostjo. Skrbi so se razpršile kot meglice, ki so se prikazale na obzorju in se razsule v sončnem blišču.

Proga je bila popravljena. Tekmovalci so divjali po njej v dolino. Lojze je vihral kot burja.

»No, če se ta prekucne, ima nekoliko drugačne občutke kot jaz,« sem si mislil in mi je dobro delo.

Popoldne smo si obljubljali obilo užitka. »Travnik idiotov« je čakal na nas. Pa se nam je izjalovilo. Morali smo pripravljati slalom progo, kar nam ni prav nič dišalo. V enakomernem ritmu smo udarjali ob tla, da je kar bobnelo: bum, bum, bum, bum. Vmes so seveda padale zbadljivke. Po licih so nam polzele rosne kaplje. Sonce se nam je posmevalo z neba in sneg nas je vabil. Okrog nas je molče snival gozd.

Ko je bila proga pripravljena, je bilo sonce že zelo nizko in je zdrknulo za obronke gora. Med nebom in zemljo se je razstrla megla. Le vrhovi so gledali iz nje. Vrh Triglava je bil

Šport

Tekme tečajnikov in tečajnik
Akademskega športnega kluba na Črnem vrhu nad Jesenicami.

Na Črnem vrhu, kjer se je letos vršila »slovenska olimpijada« v alpski kombinaciji, je ASK priredil 15. februarja klubske tekme, na katerih so pokazali tečajniki in tečajnice zadovoljivo znanje. Ob zaključku dobro uspelega tečaja so se vršile tekme v treh skupinah. Doseženi so bili naslednji rezultati:

Nadaljevalci: Arko Ludvik 1.33,2; Junež Stanko 2.01; Klanž Leopold 2.38,8; Sever Ivan 2.40,2.

Začetniki: Čuješ Rudi 1.08,4; Kraner Martin 1.18,4; Škerl Boris 1.45,8; Duh Andrej 2.04.

Dame: Lipoglavšek Slava 1.47,2; Dolenc Mary 1.59; Pogačnik Lija 2.18,8; Dobovšek Milena 3.14,2; izven konkurence Remec Lada 1.34,6.

Proga nadaljevalnega tečaja je bila izredno težka. Dolžina 1.5 km z višinsko razliko 250 m. Proga začetnikov in dam, srednje težka. Dolžina 1 km z višinsko razliko 150 m.

ASK je priredil za svoje člane, zlasti pa še za tekmovalce, prijeten družabni večer, na katerem so prejeli svoja zaslužena darila. Prvak I. razreda za l. 1937/38 je Herle Franci, ki si je priboril zlati pokal velikega prijatelja kluba dr. Antona Korošca.

Da si osvajajo prva mesta predvsem novinci, je največji dokaz in poročilo, da klub dobiva vedno novih in zmognih moči, ki bodo na velikih mednarodnih borbah dokazali tehnično višino ter branili športno čast katoliških akademikov ter slovenske univerze.

obdan z rdečo zarjo. Izza Golice je pokukal večer in pohitel za soncem.

Večeri v koči so bili lepi. Na stropu je visela svetilka, ki jo je bilo treba neprestano privijati in odvijati. Če si odvil, je siknil plamen skozi cilindar, če si privil, je zdrknil sam vase in počasi zadremal.

Hanzek je zaigral na ustno harmoniko. Igranju je sledilo petje:

Moj Tintek, moj Tontek
je moral bit toldaa-aat,
podnevi martiral
ponot na tradi tá-aal.

Zadnji verz je bilo treba hitro izgovarjati, tako da se je skoraj jezik polomil.

Naša pesem je bila prešerna in je prihajala iz veselih src.

Skozi okno je lila mlečnobela svetloba, pomešana z mrakom. Čas je bilo iti spat.

Drugi dan so se vršile tekme. Bilo je oblačno. Sonce se je skrivalo za temnosivo kopreno. Z Golice je pihala burja in se gnala po gozdu, da so smreke ječe iztezale svoje veje, kot bi prosile milosti. Drug za drugim so tekmovalci odhajali s štarta. Burja jim je metala v obraz prgišča snega. Najbolje je vozil Lojze. Zadnji pa je bil »Vedno Vesel«. Tekmoval je, ne da bi si ogledal spodnji del proge. Pred vsako strmino se je vsedel in se sede peljal navzdol. Isto je delal pri slalomu, kjer se je skozi cilj pripeljal sedeč na smučkah. Tekmovalci so ugotovili, da ima hlače iz zelo trpežnega blaga. Mislim, da sem našel v njem resnega konkurenta, razen kar se tiče hlač, kjer me je že itak posekal.

Po tekmah smo odrinili v Planico. Ko smo dospeli tja, je bila noč. Zvezde so zelenkasto sijale. Po snegu je bila razlita mlečnobela lunina svetloba. Po tleh so se risale dolge sence. Z nami so prišli Čehi. Na postaji so jih slovesno sprejeli. Tudi slavoloki so bili postavljeni. Na visokih mlajih so vihrale zastave.

Program žosistov

(Nadaljevanje.)

V **nravnem oziru** si prizadeva razviti res živo zavest človeškega in krščanskega dostojanstva, vzeti eliti in masi občutek manjvrednosti, nemoči in fatalizma. Nasprotno jim vceplja zavest prostosti, odgovornosti in razumevanja pravega cilja. Vzpodbuja jih, da uveljavijo svojo moč, pogum, in stremjenje k višjemu življenju. Ta vzgoja bodi pozitivna in aktivna. Svoje člane vzgaja k odkritosti, požrtvovalnosti, zdravemu in poštenemu veselju. Ne boji se obdelovati resnih zadev, kot n. pr. razmerje med fantom in dekletom. Daje mladim delavcem in delavkam dovršeno pojmovanje ljubezni, spoštovanja in medsebojnega zaupanja, ki edino ustvarja in ohranja v zakonu moč, zvestobo in srečo. Mnogo vzgaja k lepemu vedenju in vljudnosti.

Velik vzrok propada v kakem stanu je nevednost v najvažnejših njegovih vprašanjih. Zato jih mnogo poučuje o vseh vprašanjih, ki so socialnostanovskega značaja (izbira poklica, poklicna higiena, navednost dela, vloga kapitala...). Enako pazijo tudi na telesno zdravstveno vzgojo.

Poleg tega, da hoče JOC mladim delavcem vcepiti zavest dolžnosti do sebe, do tovarišev in do družbe, pa hoče na drugi strani tudi braniti njihove pravice in zahteva, da postane okolica, v kateri živijo, vzgojna, da ljudi ceni, ne pa ponižuje. V tem oziru imajo povsem določen socialni program, ki ga postopoma izvajajo, in so tako pri oblasteh, kot ostalih socialnih ustanovah že mnogo dosegli.

Vse dopoldne drugega dne smo trasirali progo za tek. Na vejice smo natikali rdeče zastavice. Precej na gosto:

»Da bodo ja videli,« se je kregal Stanko.

Popoldne je bil tek. »Vedno Vesel« je zopet zabaval tekmovalce in gledalce. Pa ni izgubil poguma, ampak se je drugi dan poskusil še v skokih. Že v zraku se je počasi vsedel na smučke in ob burnem ploskanju privozil iz zračnih višin ter srečno pristal na zemlji.

Pot nazaj na Črni vrh je potekla v globokem molku. Ludvik in Stanko, ki sta nam s svojimi pravdami skrbela za smeh in zabavo, sta molčala, kot da bi se zaklela. Zatopila sta se v svoje filozofske misli. Nasproti nam je prišel Zane. Jeziki so se nam razvezali. Pri-povedovali smo mu, kako je bilo v Planici, on pa nam je povedal, da nas na Črnem vrhu že čaka večja družba. Prijeten večer, poln petja, harmonike in iger je bil predpriprava na veliko tekmovanje ASKa, ki je bilo naslednjega dne. Tekmovali so trije tečaji, začetniki, damski in nadaljevalni. Borba je bila nad vse ostra in napeta in ji je »publika« z velikim zanimanjem sledila. Trije so bili prvi, trije zadnji. Zadnji med zadnjimi sem bil jaz in ASK mi je za zaslugo, da sem vsaj toliko dober bil, da sem prišel skozi cilj, svečano obljubil klobaso. Klobasa je sicer dobra stvar, motilo je nekoliko le to, da je prehodno darilo in bi jo moral čez leto dni predati svojemu nasledniku, če bi me slučajno kdo posekal, kar pa seveda ni verjetno.

Toda mislite si moje presenečenje, ko mi je klobaso tako rekoč izpred nosa odnesel — uganite, kdo! — sam Maks, mednarodni šampion na sankah, ki si je s sankanjem na Španovem vrhu pridobil nesmrtno lavoriko. Nekaj časa sem bil silno potrft, potem sem si pa mislil:

»No, pa naj jo ima! Saj je prehodna.«

Draži.

Književnost

ZIMA MED GOZDOVI.

V strmi rebri je tiho sameval gozd, kot da se je pogreznil v skrivnostno sanjo. Zaman so trkali obenj jutranji sončni žarki in ga ovi-jali v svojo mehko zlato kopreno. Ni se zbudil iz sanj, sanj o daljni ptičji pesmi, ki je ni bilo od nikoder. Čisto v bližini so rezali obzorje visoki grebeni Triglava. Sonce se mu je ujelo v sneženo kapo. Golica je bila vsa v narcisah, ki so mrzlo dehte. Nad vsem tem se je bočilo nebo kot velikanski baldahin iz mehkega, svetloplavega muselina. Sonce je plavalo na njem kot velik briljant. Na snegu se je zrcalila krasota zimskega jutra. Ves breg je bil preprežen s smučkami.

Smučka proga se je spuščala s Španovega vrha, se vila skozi gozd med temnim smrečjem in zdrknila preko S-a globoko v dolino. Sneg je bil ponekod trd kot beton. Krtine in jame so zelo otežkočale vožnjo. Proga je bila na mestih precej razrita. Askovci smo dobili nalogo, da jo popravimo. Razdelili smo se po trije in trije vzdolž ob progi. Mašili smo v jame snega, ga teptali s smučkami in se kregali, kdo opravlja težje in napornejše delo. Ludvik in Stanko sta bila zgovorna za deset jezičnih dohtarjev.

»Delajte, lenuhi! Gledate okrog, kakor da še nikdar ne bi videli snega. Če mislite, da vas bo kdo zastoj redil tukaj, se zelo motite. Stanko, ti si najbolj len!«

»Le tiho, Ludvik! Saj se dobro poznavam. Zdi se mi, da sva oba krvava pod kožo!«

Sneg je v zlatem prahu, ki so ga razsipali sončni žarki, tako vabljivo blestel, da se skoraj ni bilo mogoče ustavljati skušnjavi. Kar se tiče terenov, izbire nismo imeli velike. To pa zaradi naših »izrednih« smučarskih sposobnosti. Zato smo razkazovali svoje umetnije na »Travniku idiotov«. Včasih je namreč tudi